

Důvodem ochrany území, kterým prochází naučná stezka, je ochrana geomorfologických útvarů, skupin stromů a porostů a přirozených přírodních ekosystémů se všemi jejich součástmi, rostlinnými a živočišnými společenstvy. Rozmanitost ptačích druhů tohoto území, je ovlivněna především strukturou porostů Královského hvozdu a tvoří ji vedle běžných lesních ptáků, jako je brhlík lesní (*Sitta europea*), sýkora uhelníček (*Parus ater*), červenka obecná (*Erithacus rubecula*) a další, také druhy horské avifauny. Rozsáhlé plochy starých lesních porostů jsou domovem velmi známého, ale také velmi ohroženého druhu Šumavy, tetřeva hlušce. Jediná silnější populace tohoto krásného a vzácného ptáka z čeledi hrabavých v ČR je určitě ozdobou šumavské přírody. Z ptáků stejné čeledi zde vzácně žije také jeřábek lesní (*Bonasia bonasia*), kterého lze jen výjimečně spatřit přelétnout v husté mlazině, či přeběhnout lesní cestu. Daleko menším druhem zdejších lesů je nepočtený kos horský (*Turdus torquatus*), který na rozdíl od kosa černého (*Turdus merula*) nevyhledává přítomnost člověka. Naučná stezka překonává na své cestě značný výškový rozdíl (z Hamrů 560 m n. m. až po vrchol Ostrého 1293 m n. m.). V korunách jehličnatých stromů přeletují téměř neviditelní drobní králíci obecní (*Regulus regulus*) na podzim často ve společnosti sýkory parukářky (*Lophophanes cristatus*). Hlučně se ke hmyzu pod kůrou dobývají stále šplhající šoupálci dlouhoprstí (*Cerhia familiaris*). Část trasy naučné stezky vede návštěvníky podél břehů Ostrého potoka, kde je možné brzo ráno spatřit čápa černého (*Ciconia nigra*), který hnízdí ve zdejších hlubokých lesích poblíž potoků, kde převážně hledá potravu. Cestou mezi lesními velikány neunikne pozornému návštěvníku táhlé volání datla černého (*Dryocopus martius*), který zde obývá staré duté stromy a houpatým letem přeletuje v šeru lesa. Menší dutiny obývá v Královském hvozdu také nevelká sova sýc rousný (*Aegolius funereus*) a jeho menší neposedný příbuzný, kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*). Již podle jména se jedná o nejmenší druh sovy na evropském kontinentě. Výjimečně do Královského hvozdu může také zalétnout nejvzácnější sova Šumavy, statný puštík bělavý (*Strix uralensis*). Jak šplháme výš k vrcholu Ostrého, můžeme na suchých stromech pozorovat strakapoudům podobného datlíka tříprstého (*Picoides tridactylus*), který vždy hnízdí v dutinách stromů až od výšky 800 m n. m. Jedním z nejkrásnějších zážitků při pozorování ptáků ve vrcholových partiích může být setkání s lovícím sokolem stěhovavým (*Falco peregrinus*), který v této oblasti již pravidelně hnízdí a patří k nejrychlejším letcům ptačí říše. Zastavení je věnováno zdejší avifauně, jejíž výčet zde není jistě úplný, většinu ptáků můžeme ale spatřit pouze tehdy, když budeme putovat touto úchvatnou krajinou s respektem k divoké přírodě, budeme se chovat nenápadně, pozorně sledovat okolí a vnímavě naslouchat všem zvukům přírody.

Sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*), foto Jaroslav Vogeltanz

Sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*)

Dravci: sokolovití
E: Peregrine Falcon
D: Wanderfalke
Dle zákona na ochranu přírody a krajiny kriticky ohrožený druh
Hnízdí v III–V na skalních masivech v otevřené krajině
Hnízdo: vejce snáší přímo na zem pod skalním převisem, výjimečně do starých hnízd dravců
Potrava: především ptáci, které loví v letu, vzácně savci
Částečně tažný
Ohrožení druhu: nedostatek hnízdních příležitostí, rušení lidmi, nelegální vybírání hnízd
Zajímavosti: velmi rychlý letec, při střemhlavém letu dosáhne krátce až 300 km/hod.

Kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*)

Sovy: sovovití
E: Pygmy Owl
D: Sperlingkauz
Dle zákona na ochranu přírody a krajiny silně ohrožený druh
Hnízdí v III–VI – především smíšené a jehličnaté lesy ve vyšších polohách
Hnízdo: je umístěno v dutinách stromů, s oblibou vyhledává dutiny strakapoudů
Potrava: drobní savci, ptáci
Stálý
Ohrožení druhu: úbytek hnízdních možností

Kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*), foto Jaroslav Vogeltanz

Kos horský (*Turdus torquatus*), foto Jaroslav Vogeltanz

Kos horský (*Turdus torquatus*)

Pěvci: drozdovití
E: Ring Ouzel
D: Ringdrossel
Dle zákona na ochranu přírody a krajiny silně ohrožený druh
Hnízdí v V–VI – v jehličnatých a smíšených lesích
Hnízdo: miskovité silnostěnné hnízdo - uvnitř z hlíny nízko na stromech
Potrava: různý hmyz a jeho larvy, kroužkovci, z rostlin jsou to s oblibou plody brusnice
Tažný
Ohrožení druhu: není bezprostředně ohrožen
Zajímavosti: hnízdí pouze v polohách od 800 m n. m.

Datel černý (*Dryocopus martius*)

Šplhavci: datlovití
E: Black Woodpecker
D: Schwarzspecht
Dle zákona na ochranu přírody krajiny není zařazen mezi zvláště chráněné druhy
Hnízdí v IV–V – ve větších lesních komplexech s dostatkem silných dutých stromů
Hnízdo: hluboká dutina s oválným vletovým otvorem
Potrava: larvy hmyzu ve stromech, mravenci
Stálý
Ohrožení druhu: úbytek starých lesů s dutinami, kůra lesní a skalní
Zajímavosti: velikosti havrana polního, rozpětí až 70 cm

Datel černý (*Dryocopus martius*), foto Bohumil Mášek

Sýc rousný (*Aegolius funereus*), foto Bohumil Mášek

Sýc rousný (*Aegolius funereus*)

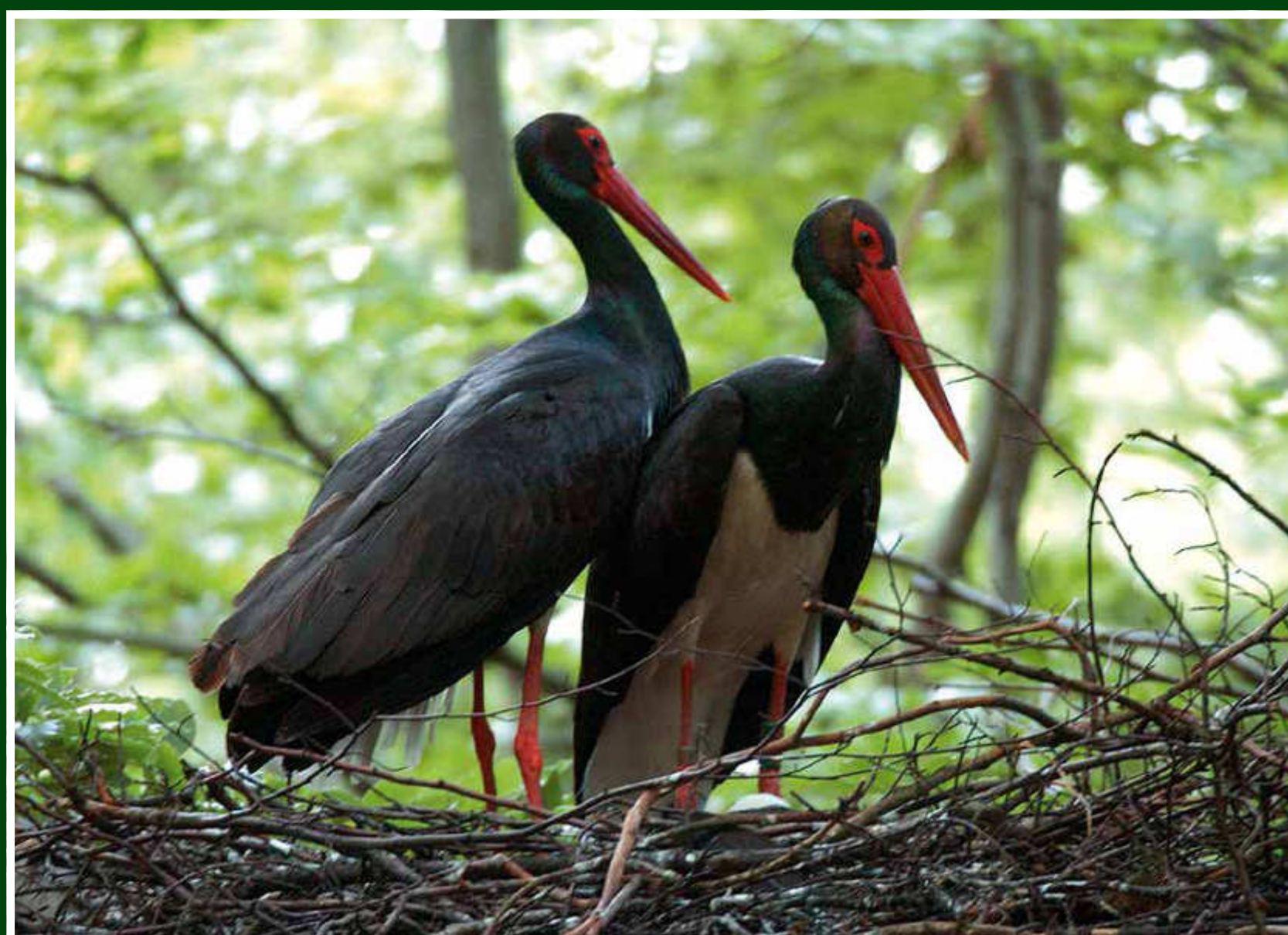
Sovy: puštíkovití
E: Boreal Owl
D: Rauhfusskauz
Dle zákona na ochranu přírody a krajiny silně ohrožený druh
Hnízdí v III–V - staré, především jehličnaté lesy s pasekami
Hnízdo: obsazuje s oblibou dutiny po datlu černém, vhodné hnízdní budky
Potrava: drobní hlodavci
Stálý
Ohrožení druhu: kácení starých doupaných stromů, v letech nedostatku drobných hlodavců klesá jejich početnost
Zajímavosti: v době toku velmi aktivně reaguje na hlasovou provokaci samce

Tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*)

Hrabaví: tetřevovití
E: Western Capercaillie
D: Aerhuhn
Dle zákona na ochranu přírody a krajiny kriticky ohrožený druh
Hnízdí v IV–VI – jehličnaté a smíšené lesy vyšších poloh s pasekami s dostatkem bobuloviny a mravenišť
Hnízdo: ukryté v podrostu, často u paty stromu
Potrava: dospělí jedinci – bobuloviny, především brusnice; kuřata – nejvíce mravence a jejich larvy
Stálý
Ohrožení druhu: úbytek potravy, rušení masivní turistikou, těžba, zejména v zimě
Zajímavosti: při vyvrcholení toku jsou někteří jedinci schopni záútočit i na člověka

Tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*), foto Jaroslav Vogeltanz

Čáp černý (*Ciconia nigra*), foto Jaroslav Vogeltanz

Čáp černý (*Ciconia nigra*)

Brodiví: čápvití
E: Black Stork
D: Schwarzstorch
Dle zákona na ochranu přírody a krajiny silně ohrožený druh
Hnízdí v IV–VI – souvislé, převážně jehličnaté lesy s nestejně vysokým porostem, s dostatkem potoků a mokřin
Hnízdo: vysoko v korunách stromů (jehličňany, buky) často na okraji pasek
Potrava: ryby, drobní obratlovci, občas i hmyz
Tažný
Ohrožení druhu: úbytek vhodných biotopů se starými stromy, rušení člověkem
Zajímavosti: na rozdíl od čápa bílého žije velmi skrytě, ryby chytá převážně v tekoucích vodách

